

БЕЗПЕРЕРВНА ОСВІТА ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМОК ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ

НАУКОВІ СТАТТІ, ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
ТА ІНШІ МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

16 грудня 2021 року

Тернопіль 2021

УДК 08:37 (477)
Б 39

Б 39 Безперервна освіта як пріоритетний напрямок підвищення професійної компетентності фахівців (м. Тернопіль, Україна, 16 грудня 2021 року). Науковий, методичний, інформаційний збірник Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти / Редколегія: О. М. Петровський, В. С. Мисик, І. М. Вітенко, О. І. Когут, Ю. Ч. Шайнюк, Т. В. Магера, А. Janowski, Ф. І. Полянський, Г. І. Герасимчук, Н. Б. Стрийвус. Тернопіль: ТОКІППО, 2021. 437 с.

У збірнику публікуються наукові статті, тези доповідей та інші матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Безперервна освіта як пріоритетний напрямок підвищення професійної компетентності фахівців», проведеної на базі Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти 16 грудня 2021 р.

Усі матеріали збірника подаються у редакції авторів. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори.

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти
(протокол № 7 від 28 грудня 2021 р.)*

УДК 08: 37 (477)

©Тернопільський обласний комунальний інститут післядипломної педагогічної освіти, 2021

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

НАУКОВИЙ, МЕТОДИЧНИЙ, ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗБІРНИК

**НАУКОВІ СТАТТІ, ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ ТА ІНШІ МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**БЕЗПЕРЕРВНА ОСВІТА ЯК
ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМОК
ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ**

16 грудня 2021 року

З М І С Т

<i>Петровський О. М.</i> Вітальне слово.....	с.9
<i>Зварич Г. В.</i> Вітальне слово.....	с.10
<i>Полянський Ф. І.</i> Вітальне слово.....	с.11
<i>Адамець Л. О.</i> Використання творчого доробку Василя Сухомлинського для формування компетентної особистості.....	с.12
<i>Адамович Х. С., Вацеба В. Я.</i> Проблеми збалансованого природокористування.....	с.17
<i>Аносова А. В.</i> Професійний стандарт керівника закладу загальної середньої освіти як інструмент його професійного розвитку.....	с.19
<i>Бабійчук Т. В.</i> Становлення громадянина або читаємо «Оповідання по-бердичівськи» Віктора Коржука.....	с.25
<i>Бирка М. Ф.</i> Самоосвітня діяльність як детермінанта неперервності професійного розвитку вчителя.....	с.30
<i>Бірченко О. М., Мкртічян О. А.</i> Комунікативна підготовка майбутніх вихователів у ЗВО.....	с.33
<i>Блінніков Г. П., Підгайчук С. Я., Шевчук В. М., Валько В. В.</i> Екологічні аспекти використання різних видів паливних ресурсів.....	с.36
<i>Бляхарський О. В.</i> Проблема підготовки майбутнього вчителя до забезпечення наступності навчання дітей.....	с.38
<i>Борак І. В.</i> Формування комунікативної компетентності майбутніх фельдшерів шляхом використання ІКТ у процесі вивчення математики... ..	с.44
<i>Борак Н. О.</i> Інтерактивні методи навчання граматики на заняттях із французької мови у вищому навчальному закладі.....	с.47
<i>Брайко Ю. І.</i> Вивчення особливостей блогінгу в педагогічних закладах вищої освіти.....	с.52
<i>Буда В. А.</i> Проблема класифікації фразеологізмів.....	с.55
<i>Будко О. А., Алексєєва Ю. А.</i> Психологічні аспекти вивчення мотивації успіху в дорослому віці.....	с.59
<i>Булах І. О., Іванцова Н. Б.</i> Тренінгові заняття на вироблення життєвих цілей із розвитку психологічної безпеки військовослужбовців.....	с.62
<i>Бушуєва Т. В., Авер'янова А. М.</i> Динаміка розвитку уваги сучасних школярів.....	с.66
<i>Вавренюк М. М., Вацеба В. Я.</i> Екологічна відповідальність підприємства в системі управлінських рішень.....	с.71
<i>Вахрушова О. Р., Стрельніков В. Ю.</i> Ефективне проектування мотиваційного компонента технології підготовки менеджерів.....	с.75
<i>Вацеба В. Я.</i> Предмет історичної науки та характерні риси історичного пізнання.....	с.80
<i>Великанович А. А., Сеньовська Н. Л.</i> Булінг в учнівському середовищі: що має робити педагог.....	с.82

Вербина Ю. В. Педагогічні детермінанти готовності дошкільників до навчання у школі.....	с.86
Вінник Н. Д. Морально-духовне становлення студентів: теоретичний аспект.....	с.91
Воляннюк Б. О. Лавровий вінок хору села Острів.....	с.95
Гайдученко В. І. Проблема розвитку в учнів початкової школи навичок взаємодії з однолітками в процесі художньо-естетичної діяльності.....	с.101
Галатюк М. Ю. Спортивно-орієнтовані фітнес-технології розвитку спортивної культури майбутніх фахівців фізичного виховання.....	с.104
Галатюк Ю. М., Галатюк Т. Ю. Гуманізація природничої освіти у Новій українській школі.....	с.108
Гаряча С. А. Розвиток емоційно-етичної компетентності як складової професійного стандарту учителя.....	с.112
Гнатуш М. Б., Груць Г. М. Особливості формування організаційної культури ЗЗСО.....	с.119
Грибенко О. М. Розбудова судової системи України за часи Української Центральної Ради (червень 1917 – квітень 1918 рр.). Історичний аспект...	с.124
Григорчук А. Р., Сеньовська Н. Л. Як не стати булером: поради вчителя..	с.129
Гринюка Б. М. Культурно-просвітницька діяльність клубів сіл Коцюбинці, Чагарі та Ліски в ХХ – на початку ХХІ ст.....	с.132
Грицька-Анненкова М. І., Терещенко Л.В. Використання гаджетів на заняттях з польської мови у процесі засвоєння лексичних одиниць і фразеологічних зворотів.....	с.145
Груць Г. М. Фахова мобільність як засада особистісного розвитку педагога.....	с.149
Гуцало Т. А. Система роботи з молодими педагогами в закладі позашкільної освіти (з досвіду роботи Тернопільського обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді).....	с.154
Дерев'яна Т. Р. Сучасні педагогічні технології для організації дистанційного та змішаного навчання.....	с.159
Дишкант О. Р., Шинкаренко І. О. Вплив епідемії корона вірусу на свідомість громадян.....	с.162
Дишлева І. М. Розвиток професійної компетентності педагогічних працівників Нової української школи в умовах реалізації державного стандарту початкової освіти.....	с.166
Долінська Л. П., Сеньовська Н. Л. Шляхи запобігання наркоманії та алкоголізму в середовищі підлітків.....	с.171
Доміловська Ю. Д., Смоляннюк Н. М. Використання інтерактивних технологій на уроках Я досліджую світ.....	с.174
Дядченко В. В., Мкртічян О. А. Інноваційні технології підготовки фахівців з дошкільної освіти.....	с.176
Єфімов Д. В., Руденко Д. С. Особливості формування мотивації	

Долінська Лілія Петрівна,
студентка групи СОУМ-21 факультету
філології і журналістики Тернопільського
національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка, м. Тернопіль;
Сеньовська Надія Леонідівна,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки та
менеджменту освіти Тернопільського
національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка, м. Тернопіль

ШЛЯХИ ЗАПОБІГАННЯ НАРКОМАНІЇ ТА АЛКОГОЛІЗМУ В СЕРЕДОВИЩІ ПІДЛІТКІВ

Проблема наркоманії та алкоголізму у нашому суспільстві існує вже давно. Згідно статистики, за останні декілька років споживання психоактивних речовин (ПАР) різко зросло у всьому світі (близько 6-14 %). Особливу тривогу викликає поширення наркотиків та алкоголю серед учнівської молоді. Тому для батьків й учителів підлітків особливо актуальною стає проблема запобігання наркотичній та алкогольній залежності.

На думку А. Ю. Бабій [1], зростаючий попит на наркотики породжує їх пропозицію. До незаконного обігу наркотиків залучається дедалі більше осіб, які вбачають у ньому досить легкий і швидкий спосіб збагачення. Що стосується алкоголю, то тут основна небезпека полягає у так званих слабоалкогольних напоях: вони не вважаються небезпечними, а насправді викликають сильне звикання.

Не секрет, що чимало людей саме в підлітковому віці найчастіше вперше пробують різні «дорослі» задоволення. Серед них – наркотики та алкоголь. Чому вони такі популярні? Причин кілька і ми всі про них добре знаємо:

1. *Мода.* Так, школярам відомо, що це неправильно. Але підлітки відчайдушно потребують друзів, визнання, розуміння та підтримки оточення. І якщо єдиним способом «вписатися в компанію» є вживання наркотиків та

алкоголю, рідко вагатимуться. Швидше самі переконують себе, що це норма. Особливо коли така поведінка додасть їм авторитету.

2. *Проблеми у сім'ї.* Підлітки бажають відгородитися від суворої реальності, де батьки їх не розуміють, не підтримують, не приймають. Можливі й інші ситуації. Наприклад, відсутність батьків (смерть, каліцтво, еміграція, неповні сім'ї). Коли всі почуття загострені через вік, а вдома нічого хорошого, ідея піддатись ейфорії, веселощам здається не такою ж поганою. Та мало хто задумується, що наслідки бувають фатальними.

3. *Доступність ПАР.* Сучасні технології створили нові можливості для злочинної діяльності. Будь-хто сьогодні може дістати наркотики чи алкоголь за декілька хвилин. Саме тому в Україні процвітає наркозлочинність, а також у багатьох магазинах продають алкоголь дітям без документів, що є абсолютно недопустимим.

Згідно з дослідженнями А. В. Надєждина [3], запобігання зловживанню ПАР поділяється на 3 етапи:

1) *первинне запобігання*, при якому підліткам властиво уникати зловживання цими речовинами;

2) *вторинне запобігання*, коли зловживання має місце, але ще не зайшло занадто далеко і школяр може зупинитися сам чи із невеликою допомогою значимої людини (мається на увазі перш за все моральна підтримка та прийняття);

3) *третинне запобігання* полягає у лікуванні підлітків, які тривай період вживають ПАР і вже повністю залежать від них.

У роботах І. С. Заєць [2] виокремлено кілька моделей запобігання ПАР:

1. *Соціокультурна модель.* Соціальні норми прямо впливають на вживання або зловживання психоактивними речовинами. Ця модель застосовується, головним чином, для вирішення проблем, пов'язаних зі зловживанням алкоголем, але також є наріжним каменем у запобіганні багатьох проблем, пов'язаних із вживанням наркотичних засобів.

2. *Споживча модель*. Заснована на статистичному вивченні вживання алкоголю у різних культурах. Ця модель переважно вивчалася в контексті запобігання і зниження вживання алкоголю, хоча в останні роки вона стала поширюватися і на інші наркотичні засоби.

3. *Забороняюча модель*. Акцент на моральну позицію у вирішенні проблеми використання психоактивних речовин. Якщо людина вживає яку-небудь речовину, то це бачиться не як суспільна проблема, а продукт певної вади людського характеру. Мета забороняючої моделі полягає в забороні доступності та утриманні від використання. Забороняюча модель застосовується як до алкоголю, так і до наркотиків.

Таким чином, для запобігання наркоманії та алкоголізму у середовищі підлітків педагоги та батьки мають спільно працювати над цією проблемою. Особливо добре зарекомендували себе такі заходи:

- активно проговорювати цю проблему із дитиною, наголошувати, що наркотики та алкоголь є шкідливими для здоров'я;
- самим не вживати психоактивних речовин, ні у присутності підлітків, ні без них;
- організовувати у школі різні акції проти вживання ПАР;
- класним керівникам обов'язково проводити класні години за даною тематикою, але не «читати мораль», а, наприклад, організувати зустріч з успішними людьми, які проти ПАР або лікарями, котрі мають лікують від залежностей;
- підтримувати заходи та програми, котрі роблять акцент на навчанні «адаптивному стилю життя, навичкам спілкування, критичному мисленню, умінню приймати рішення і протистояти в ситуаціях пропозиції наркотичних речовин чи алкоголю, тощо» (вони показали свою ефективність).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Бабій А. Ю. Правові аспекти запобігання наркозалежності в Україні. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2015. Випуск № 3. С.153–163.

2. Заєць І. С. Запобігання зловживанню наркотичними речовинами серед молоді. *Університетські наукові записки*. 2011. № 4(40), С. 292–297.

3. Надеждин А. В. Профілактика наркоманії основний шлях рішення проблеми наркології. *Соціологічні дослідження*. 1999. № 1. С. 7–10.

УДК 373.3.091

Домилівська Юлія Дмитрівна,
студентка Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, м. Харків;
Смолянюк Наталія Миколаївна,
кандидат педагогічних наук, доцент
Харківського національного університету імені Г. С. Сковороди, м. Харків

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

З появою Нової української школи (далі НУШ) та оприлюднення оновленого Державного стандарту початкової освіти, реформування традиційної системи навчання, застосування інноваційних та інтерактивних педагогічних технологій, впровадження новітніх форм та методів роботи стало запорукою успішного навчання сучасних дітей.

Процес трансформації освіти неможливий без якісної професійної підготовки педагога. Вчителі НУШ мають бути зі сформованими особистісними якостями, активні, спроможні реалізовувати творчий потенціал, застосовувати інноваційні технології та методи роботи з дітьми, створювати умови для розвитку їхніх інтересів, здібностей та вподобань [3].

Аналіз основних досліджень і публікацій, що присвячені цій проблемі, свідчить про інтерес до неї багатьох дослідників. Питання класифікації та реалізації інтерактивних технологій було в центрі уваги таких науковців як В. Андреев, І. Підласий, О. Пометун, В. Пехота, К. Колін, В. Шапкін, В. Симоненко, В. Сластенін та інші.